FRANTA HAIS:

POESIE Z MRTVÝCH ZAHRAD.

VZBUĎ SE, PRERIE.

Hoj, má krásko bílá,
věčná kajícnice,
odlož šat, jenž tísní
spící vnady tvé.

Dnes nám božská víla
ukáže své lice,
rozjásá se písní
v noci májové.

Rozjásá se v hrudi
písní teplých vánků,
těchy slzou skropí
první máje den;

políbkem nás vzbudí
z neklidného spánku,
setře znoje stopy,
jimž nás tížil sen.

Setře stopy znoje
úsměvů svých lékem,
v slunce zlaté lázni
vdék svůj odbalí;

staré nepokoje
skonejší tím vděkem
a všem smutkům zazní
hlasné "halali".

(1. května 1911.)

JAN HARRIS ZACHAR:

UKOLÉBAVKA.

Dřímej, hochu, dřímej, dřímej,
já ti budu pět;
co mé srdce dolů k zemi,
co mé nutí vzhůru v let,
dnes chci tobě vyzpívati,
u tebe se vyplakati,
posílit se v sled.

Zpívám tobě, Jiří, zpívám,
bouře popěvek:
nepřítel náš po staletí
otroctvím lid český vlek',
dosud jeho ruka žhavá
sžehnouti chce naše práva,
smrti vzbudit skřek.

Vzdálení jsme boje toho
— viz ten oceán —
ale moje srdce stále
miluje svůj rodný lán,
a já o svém ohni pěji,
modlitbou se při tom chvěji,
by byl tobě dán.

O národech utlačených
zpívám tobě dnes,
nad nimiž vrah neoblomný
železné své rámě vznes',
bere řeč a zákon šlape,
žaláře se, zbraně chápe,
v krvi jeho ples.

V Evropě a Asii zřím
utlačených vojˇ,
tyranů smích svírá pěsti,
lkání tvoří sirý roj:
kterákoli trpí země,
kterékoli pláče plémě
tam náš, hochu, boj.

Zpívám tobě, zpívám, zpívám
píseň otroků,
kterým po života cestě
stroje hrají do kroku,
dětí kruh při prázdné míse,
bledé tváře radují se
v našem pokroku.

Míra břichů doplněna,
sečten krve den,
zář se časů nových bělá,
člověk bude svobodeň....
Zatím, hochu, svoje ruce
pozdvihujme v revoluce,
v tom buď žití sen.

Dřímej, dřímej, dřímej, Jiří...
Nechci sníti víc,
jak ti zlato plní měšec,
jak ti sláva jasní líc,
jak zdar podnik korunuje
a tvůj vliv si podmaňuje
lidí na tisíc.

Ale otevř svoje srdce,
otevř lidem všem,
kde je bezpráví a síla,
zahoř svatým plamenem,
bojuj, neustupuj strachu,
na cestě když klesneš v prachu
a posvětlí zem.

Zpívám zpěv ti svého srdce,
zpívám sen ti svůj,
to můj odkaz, to mé přání
a ty pak je vyplňuj,
nechť se má hruď pýchou zvíří...
Dřímej, dřímej, dřímej, Jiří,
stůj při otci, stůj.

ALBERT JAR. HAVRÁNEK:

Z DENNÍMU MĚ SAMOTY.

V koncertní síni víc než páni dámy...
Zastoupit přišly prominentní svět
v přepychu skvělých drahých toilet
s krajkami, zlatem a též s drahokamy

S kukátky v rukách, v ústech s kritikami
vidět je pouze kol se rozhlížet
a vracetí se, dívati se spět,
odkud jsou stejně obzírány samy.

A hudba zatím na podiu šumí
rozmluvou duší plesu v projevech
a kaceí sax hoše, který plačem tlumí

svých jemných houslí v písni těžké dumy...
Zda klobouky a šaty v sedadlech
rozmlsvě té jen chvíli — porozumí?

Česko-americký přehled.

— V pondělí týden byla v new-yorkském "Bijou" divadle premiéra Kvapilova dramatu "Oblaka" v překladu Chas. Rechta. Úspěch byl jenom prostřední pro slabou souhru a pak pro neporozumění nejen se strany obecenstva, ale i kritiky.

— Z česko-amerických listů se dovídáme, že známý žurnalista a spisovatel Jos. Ad. Trojan v Clevelandu vystoupil z redakce denníku "Svět".

— V pondělí týden konala se v new-yorkském klubu "Slavia" přednáška Jar. V. Nigrina na thema "O dramatickém umění se zvláštním zřetelem ku českému dramatu". Program hudební vyplnily pak Dvořákovy "Poetické nálady".

— Clevelandská česká dívka sl. Růžena Bartůňková z č. 4415 Martin ave. s nasazením vlastního života zachránila sklouznuvšího dělníka Fuldora Kuznaka před smrtí pod koly parostroje.

— Při omažském festivalu Mendlssohnova pěveckého sboru Thomasův orchestr z Chicaga sehrál pod řízením dirigenta Stocka vedle Dvořákova cellového koncertu a Smetanovy básně "Vltava" i Dvořákovu "Humoresku" v instrumentaci dirigentově.

— Do Chicaga v min. dnech zavítal proslulý český archeolog dr. J. Perner, kurator geologického oddělení českého národního musea v Praze, jenž se vydal na několika-měsíční výzkumnou a studijní cestu Amerikou. Odtamtud jel dále do Arizony a Nového Mexika. Všude se na cestách zastavuje v museích a vedle toho navštěvuje i stará bydliště, vykopávky a pod.

Nehody, neštěstí a černá kronika česko-americká.

— V Omaze se minulý týden o sebevraždu zastřelením pokusil dělník Karel Rech. Jakkoli zranění nebohého krajana je velice vážné, přece se doufá, že se pozdraví. Zoufalého činu dopustil se pro chorobu.

— Známý český učitel hudby a houslový virtuos Jos. H. Čapek z Chicaga přišel minulý týden při opravě střechy svého obydlí pádem k vážnému zranění, pro které musil býti dopraven do nemocnice.

— Jan C. Fík, 29letý krajan, z čís. 1911 již. May ul. v Chicagu byl v minulých dnech pro jakési nedorozumění zatčen a to si vzal tak k srdci, že se v celle policejního vězení oběsil.

— Krajan Fr. Dlouhý z Circleville, Tex., byl minulý týden na své farmě navštíven požárem, který úplně zničil kukuřičník a stodolu. Stavení zůstalo ušetřeno.

— Krajanka pí. M. Stalicherová z Clevelandu přijela do Ameriky asi před měsícem, uprchnuvši před svým surovým mužem. Mladičká paní obdržela v minulých dnech soudní obsílku a mimo to se dověděla, že její muž je na cestě za ní. Ze strachu před tím vším dopustila se nebohá, jejíž rodné jméno bylo Maxová, sebevraždy.

— Matěj Dvořák, 76letý český stařeček, z č. 2012 záp. 21. Pl. v Chicagu, zoufalý nad chorobou svojí, vlastní rukou učinil konec svému životu. Oběsil se.

— Krajan J. Sláma st., známý obchodník, z Flatonia, Tex., v neděli týden vpálil si ve svém závodě v sebevražedném úmyslu ránu do hlavy. Lékaři se na zachránění jeho vzdali veškeré naděje.

— Krajanka Marie Jeřábková, 17letá švadlena, z č. 2133 záp. 19. ul. v Chicagu z nešťastné lásky pokusila se otravou o sebevraždu.

— Krajan Václav Daněk, 64letý, z č. 2815 Harding ave. v Chicagu byl v minulých dnech nalezen v ložnici svého bytu zadušen svítiplynem. Jedná-li se v případě tomto o sebevraždu nebo nešťastnou náhodu, dosud nebylo zjištěno.

LOS ZA STO ZLATÝCH.

Z němčiny přeložil Franta Hais.

Otec jeho měl mnoho vinic ve Falci. Každého čtvrt roku mohl poslati svému synu poukázku na osm set marek.

Mladý ten muž studoval práva. Nalézal se ve třetím semestru. Kde a kdy studoval, nebylo lze vypátrati; válel se často až do desíti hodin dopoledne v peřinách, jež teprv ke třetí hodině ráno vyhledával. O dvanácté v noci zavírali studentskou krčmu, musel tedy míti tři hodiny ještě jinde útulek.

Bytná nazývala jeho pokoj "Ruským Polskem". Když šla uklízet, nevěděla, kde dříve začít. Postele jeho se děsila.

"Mnozí rodiče," říkávala prostá, avšak velice řádná paní, "nad dětí svých ani nevychovávají."

"Pane Jiří, vy jste byl vychován v ústavu?"

— Ano.

"Vaše paní matka neměla k tomu času?"

— To nevím. V našem domě bývá vždy četná společnost.

"Což pak se v ústavě nedrží na pořádek?"

Mladý pán vysmál se jí do obličeje...

— Což myslíte, že jsme nedělali to, co jsme chtěli?

"Věřím velmi ráda."

Dále takové zábavy nesahaly. Neboť městská chudina chce býti od těchto lidí živa. Soudě dle navštívenek, jež ležely na jeho stole, nikdo nebyl by pochyboval o bezúhonném jeho životě. Neboť ležela tu pozvánka od státního radu Pindera, jenž měl dvě dcery; od vládního rady Schuetze s jednou dcerou; od čtyř profesorů s více nebo méně bohatým nadělením dcerušek. Zde býval zván k večeři, tam zase na výlet. Dcerám dával presenty a byl proto oblíben v zlatnických a květinářských obchodech.

V saloně paní z Gerstelmanů byl předmětem následujícího rozhovoru:

Slečna Klára, dcera tajného rady: — Půvabný mladý muž.

Slečna Sidonie, dcera profesora: — Roztomilý vypravovatel. Celé hodiny mohu mu naslouchati.

Slečna Berta, dcera dvorního rady: — A jeho vznešený zjev — a jeho překrásné oči a jaké zuby!

Slečna Klára: — Víte, jak je otec jeho bohat? Půl milionu.

Slečna Sidonie (rozplývajíc se): — A jest jediným synem!

Teplá, jak máslo měkká nálada vnesla se do celé společnosti a tato oblila jí též maldého muže s jeho půl milionem.

Tu ohlašovalo děvče jakéhos pána. Na navštívence stálo: Jindřich Chlup, stud. med. — Paní z Gerstelmanů pokročila našemu...

"Mé dámy, pan Chlup. Pane Chlup, právě jsme vyprávěly o vašem příteli." Chlup neměl daru řeči. Musel být navrtán jako bříza, než pustil šťávu. Také v chování jeho bylo cos dřevěného, suchého, skoro nepřívětivého. Byl malý, skrčený. Nosíval vždy jeden a týž šedivý šat a, poněvadž jej dámy již ode dávna v něm znaly, činily o tom potají své poznámky. Kdežto Jiřímu nebylo třeba po pozvání ruky vztáhnouti, poněvadž tato samy mu do domu jen lítala, namáhal se pan Chlup usilovně, aby uchvátil jeden sluneční paprsek z oněch kruhů, ku kterým náležela paní z Gerstelmanů.

Avšak některé zarazilo jeho jméno... Chlup, jak ošklivé.

Pane Chlup, na vašem místě prosila bych velkovévodu o dovolení, abych směla toto jméno zaměnit.

Pan Chlup, váš pan otec míval kramářský obchod... není-liž pravda? A matinka provozuje obchod dále? Ubohá paní...

Pane Chlup, máme zde listonoše stejného jména: jste snad s ním nějak spříznění?

Pane Chlup, chcete-li lacino koupit šaty, v ...ské ulici vyprodávají...

Nebohý hoch přišel domů červený, s rozpálenou hlavou a pln hněvu a studu vrhl se na divan, jenž však dříve býval mučednou skříní, kterouž hubená léta místo sladkým jídlem života nakrmila senem.

Domácí jeho paní těšila ho... Vy jste můj nejpořádnější nájemník. Říkám vždycky druhým pánům... pánové, nikdo z vás není takovým, jako pan Chlup.

Jiří slyšel ve svém pokoji tento rozhovor a přiběhnuv, smál se, až okna řinčela.

"Jsem vinen svým jménem?" volal Chlup.

— Láry, fáry, odpověděl Jiří, tvé jméno je tak dobré jako jiné.

"Mé chování se jim jistě také nelíbí?"

— I v tom se mýlíš a já ti chci dokázati, že ještě dnes způsobíš největší rozruch.

Jiří byl chevalereskního charakteru; nedbalý, až hrůza nedbalý, avšak dobrého srdce.

Jiří vzal přítele svého pod paží. "Kam jdeme?"

— K paní z Gerstelmanů. Dnes je tam společnost.

"Ale já nejsem pozván."

— Já jsem pozván a já nesu odpovědnost.

"Pak nech mne alespoň obléci můj nový černý kabát."

— Podržíš ten šedivý oblek a ten starý kašket. Dnes budeš mne slepě poslouchat. Chci ti zjednati odvetu.

Schodiště u paní z Gerstelmanů bylo jasně osvětleno. Po pravé i levé straně schodů stály oleandry a palmy. Před vraty zastavovaly ekipáže.

"Jiří," pravil Chlup, "mně je, jakobych měl v těle rebarboru. Je mi také tak horko."

Jiří vlekl jej půl mrtvého do předsíně.

"Milostivá paní," pravil Jiří, líbaje paní z Gerstelmanů ruku, "myslím, že jednal jsem ve Vašem smyslu, veda s sebou svého přítele."

— Těší mne velice... Pane Chlup, buďte vítán.

V sále, jehož dvéře byly širocе otevřeny, bylo pět pánů a osm dam. Plukovník mimo službu s paní, ostatní akademikové s paními a dcerami...

"Pro boha tě prosím, jen mi nic nevyveď," šeptal Chlup.

— Pak to přijde na můj účet.

"Ale strhneš do toho sám sebe."

— Do čtyř neděl je nejhorší skandál ve společnosti zapomenut... Slečno — obrátil se Jiří k dceři tajného rady W. — viděla jste již někdy ptáka—šťastlivce, skutečného, živého?

"Ptáka šťastlivce?" zvolaly slečny Sidonie a Berta... "prosím, ukažte nám jej."

— Můj přítel Chlup... Chlupe, hlavu vzhůru! Dej si pohlédnouti do svých stydlavých očí! Mé dámy, znáte vnitřní cenu tohoto šedivého peří? Mé dámy!... Cena dvakrátstotisíc rakouských zlatých. Je při tom něco srážky na daní.

Chlup měl vzezření člověka, jejž byla právě porota odsoudila na šest let do káznice. Nedíval se ani v pravo ani v levo.

Choť vrchního zdravotního rady T., mající doma pět dcer, táhla Chlupa za rukáv na divan. Za druhý rukáv táhla jej do křesla paní dvorní radová P., která měla dvě dcery. Visel a padal zároveň a v úzkosti připnul se na kytici, kterou mu slečna Sidonie k obdivu nastavovala.

"Můj přítel Jiří," koktal, "všecko vám vypoví."

— Ubožák, — pravila slečna Berta, — je celý zmaten. Je vidět, že je nezvyklý štěstí.

Jiří tedy vyprávěl, že přítel Chlup hrál tajně v loterii a že na rakouský stozlatový los vyhrál hlavní výhru...

Jiří spočinul zrakem na dámské společnosti.

"Pane Chlup," pravila paní vrchní zdravotní radová, "dosud jste nám neposkytl potěšení své návštěvy."

"Pane Jiří," pravila slečna Sidonie, "hněvám se na vás, že jste svého přítele dosud nikdy nám nepředstavil."

"Pane Chlup," pravila paní dvorní radová, "bude mi velkým potěšením viděti vás pozítří u nás u večeře."

"Pane Jiří," šeptala paní z Gerstelmanů, "přítel váš je zcela interessantní zjev."

— Ale to ošklivé jméno, milostivá paní. Chlup, jak vulgární.

"Aj, toho nikterak nenahlížím. Co konečně záleží na jménu? Počestilost!"

— Mé dámy, paní z Gerstelmanů nezdá se jméno Chlup nikterak nepříjemným.

"Ne, ne," odpovídalo více hlasů současně. "Nikomu z nás."

"Já bych jméno Chlup ihned nosila..."

— Ale, Sidonie, vpadla káravě paní matinka táhlým hlasem.

"Co míníš, matinko?"

— Co si pan Chlup pomyslí?

Večer náležel Chlupovi. Jeho výhra ž loterie byla s velikou jemností obcházena, ale paní z Gerstelmanů, jako paní tajná radová a paní dvorní radová a paní profesorová vzaly si za povinnost povznésti toho nanejvýš příjemného pana Chlupa k výším svých kruhů.

Na cestě k domovu padl Chlup příteli svému kolem krku... "Děkuji ti, Jiří, tys mne vyléčil."

— Neděláš si tedy z toho nic, že's musel zůstat vzdálen společnosti?

"Zříkám se jí dobrovolně." A Chlup zvedl ruku k přísaze.... "Já jí nyní pohrdám... neboť ona je sprostá a hanebná."

The German Army

Shows to the world the kind of manhood that comes from proper living, eating and drinking. The best brews of Germany scarcely equal

Gund's Peerless Beer

It's quite impossible to brew a better bottled beer from barley-malt and Saazer hops, yet every day we work to make it better. The overwhelming excellence and purity of Peerless has won its high fame. Its unforgetable flavor wins new friends for it daily. Order a case delivered to your home today. Your dealer has it. Brewed and bottled only by the

John Gund Brewing Co. La Crosse, Wis.

W. C. Heyden, Mgr., Omaha, Neb. Phones Bell Douglas 2344 Auto A-2344

Carl Furth, Distributor, 716 South 16th Street Phones Bell Douglas 4634 Auto A-2344

Z HARTINGTON, NEBR.

Dne 13. května 1911.

Ctěná redakce:—

V posledním čísle Pokroku četl jsem článek "Jak jsem byl krátkozrakým" a musím říci, že se mi to prachnic nelíbilo. Asi to psal zase ten pán, co psal nedávno tu **radu dobrému kamarádu.** Tenkrát se mi to na toho pana H. tuze líbilo, že chce pomoc těm dvěma našincům z té jejich bídy. Ale když jsem celý ten dopis několikrát přečetl a proštudýroval (dalo mi to hovadskou práci, protože česky číst moc dobře neumím, a tohle psaní si taky musíte sami opravit) přišel jsem k tomu náhledu, že pan H. buď dostal strach, aby mu — jak jednou napsal — jeho nepřátelé nevyrazili druhé oko, kdyby psal pouhou pravdu, anebo že snad si nechal schválně to zdravé oko zalepit nějakou tou bankovkou. To první bych mu ještě odpustil, vždyť člověk má zdraví jenom jedno, ale to druhé by rozhodně nebylo hezké ani poetivé. Ale už je to tak a říkám to před všemi čtenáři, že ten článek byl naveskrz vylhaný a, bude-li ten pan H. chtít, řeknu mu to do očí, ať mne pak žaluje. Co pak si myslí, že jsme kůr tak bloupí, že nevíme, co je bílé a co je černé? Kdyby to tak bylo všecko pravda o Čechách, jak to pan H. napsal, tak bych se tam jakživ nechtěl ani podívat, ačkoliv když jsem byl chlapec, tak mi nebožka matka vždycky říkala, že by radši jedla třikrát za den suchý chléb, jen aby se mohla vrátit. Já tomu nikdy nerozuměl, ale matky mně bylo vždycky líto. Jednou nebožtík táta se jí vysmíval, že jeho žaludek má radši americký hrozinkový páj než český komisárek, a tu se matka dopálila a povídá: "Naše prase, co jsme koupili od souseda, je teď taky veselejší a tlustší, když mu dáváme kornu, a dřív dostávalo jen brambory. Ale proto je to prase." Pro tohle se moji rodiče dlouho hněvali a tátu to muselo přece jen víc trápit, protože od těch dob už se matce nevysmíval a nikdy už nechtěl, aby mu zašila vlast; to říkával, když měl u kalhot roztrhanou kapsu. Ale tohle sem vlastně nepatří, protože, jestli snad tenhle dopis uveřejníte (myslím, že ne, protože by se pan H. musel stydět), nerad bych, aby se to některého z čtenářů nemile dotklo. Chtěl jsem ještě poukázat na ten poslední článek z minulého čísla; ten je zrovna, jakoby tomu prvnímu z oka vypadl. Samá lež, lež a lež. Aspoň co se té nemocné členky týče; o tom, co se v Čechách stalo, nevím. Pan H. píše, že její spolusestry sebraly mezi sebou $100 a druhou stovku že přidaly z pokladny jednoty. Nu, to přece je vylhané; vždyť bych to byl musel číst v novinách, když ne v Pokroku, tedy v Hlasateli, který odbírá moje stará k vůli románku a pak že prý je tam toho více o Češích ze soudní síně. Mne vždycky náramně zajímalo, co kdo dá na dobré účely, a proto to vždycky nejdřív v novinách hledám. Hned mi padne do oka, když dá někdo 15 centů na "Matici", protože to vždycky zabere pár řádek, když tam při tom musí být jméno, příjmení, stáří, rodiště a poslední bydliště, a při jaké příležitosti se těch 15 centů vybralo. Když tedy tohle přijde do vin, musel by tam ten lidumilný skutek, o kterém píše ten pan H., taky přijít, a zasloužily by si ty dámy z toho spolku aspoň půl stránky časopisu. Ale nic takového nikde nebylo a proto to, co pan H. napsal, byla zas asi jenom dobře zaplacená lež, anebo lež ze strachu. A to by nemělo být, protože noviny jsou tady proto, aby psaly pravdu, jinak bychom je nepotřebovali, protože si toho ústně nalžeme sami mezi sebou dost a dost. Tak prosím toho pana H., aby se umoudřil a nezahazoval svůj karakter psaním takových lží. S úctou

Matyáš Voska.

Jos. L. Padrnos

právník a veřejný notář.

Spolehlivý zástupce u všech soudů — ochraňuje též proti ohni u nejlepších pojišťoven.

Tel. Douglas 4425 14-18

16. a William ulice, Omaha, Neb.